

Göteborgs kommun

2019-06-13

utbildningsforvaltningen@educ.goteborg.se

1 (19)

fredrik.johansen@educ.goteborg.se

Dnr 405-2018:6366

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Bräcke gymnasiet 2 i Göteborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en regelbunden kvalitetsgranskning vid Bräcke gymnasiet 2 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. För varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar inom vilka punkter detta ska göras. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs i så fall också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framtätyftande kommentarer då det bedöms motiverat.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Bräcke gymnasiet 2 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och utvärdera skolans kunskapsresultat genom att se till att lärarna involveras vid analysen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att eleverna i högre grad görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. I detta ingår att tydliggöra för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment i undervisningen.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att eleverna informeras om skolans arbete med att skapa trygghet. I detta ingår att de får veta till vem de ska vända sig om de själva eller andra blir utsatta för kränkande behandling och hur skolan arbetar när de får information om kränkningar.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betygssättning ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Göteborgs kommun ska senast den 20 december 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas till Skolinspektionen via e-post, dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 405-2018:6366) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Förettningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering till bedömningen är att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet så att förutsättningar finns för lärarna att samverka och ser till att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna och nya lärare får en introduktion i arbetet. Vidare följer rektorn regelbundet upp och analyserar skolenhetens resultat och ser till att utvecklingsinsatser kopplade till analysen genomförs i verksamheten. Vid uppföljning av de genomförda utvecklingsinsatserna förändras dessa om de inte ger den effekt som avsetts. På så sätt sker ett ständigt förbättringsarbete i utbildningen. Rektorn involverar dock inte lärarna i tillräcklig utsträckning i analysen av skolans kunskapsresultat och på så sätt saknas ett viktigt perspektiv för att få förståelse för resultaten. Vidare arbetar skolan i viss utsträckning för att alla elever, oavsett könstillhörighet, ska ges samma förutsättningar att lära och utvecklas då det finns ett visst arbete med frågor kring jämställdhet.

Rektorns pedagogiska ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn skapat en organisation som innebär att lärarna ges förutsättningar att samverka för att planera undervisningen, dela erfarenheter och lära av varandra och se till att gemensamma förhållningssätt tillämpas. Lärare och rektorn uppger att den organisation som skapats kring ämneslag, lärgrupper och arbetslag i huvudsak är tydlig och ändamålsenlig. Ämneslagen fokuserar främst på gemensam planering och bedömning i respektive ämne. I lärgrupperna delas erfarenheter även mellan lärare som undervisar i olika ämnen och övergripande pedagogiska frågor diskuteras utifrån en gemensam struktur, främst utifrån begreppet

"hur bygger vi yrkesstolthet". Arbetslagen är mer ett forum för information och utgör en länk mellan rektor och lärare via arbetslagssamordnarna. Nya lärare får en mentor och i ämneslagen ges nya lärare introduktion och stöd på olika sätt. Lärarna ger uttryck för att det finns förutsättningar att samverka och dela erfarenheter i de olika forum som finns.

Rektorns uppföljning av resultat

Granskningen visar vidare att rektorn tar ansvar för att skolenhetens resultat följs upp och analyseras och ser även till att utvecklingsinsatser genomförs i verksamheten. Av den dokumentation Skolinspektionen begärt in av skolenhetens samlade resultat framgår att både kunskapsresultaten, resultatet av arbetet med normer och värden, elevernas ansvar och inflytande samt bedömning och betyg redovisas läsårsvis. Skolan genomför även elevenkäter och lärarna gör terminsutvärderingar. Vid intervjuer med lärare framkommer dock att de inte varit delaktiga vid analysen av skolenhetens samlade kunskapsresultat, vilken genomförs efter läsårets slut. Rektorn bekräftar detta samt tillägger att lärarna inte heller varit delaktiga vid diskussion avseende skillnader i betyg mellan yrkes- och gymnasiekurser. Enligt rektorn följer han upp kunskapsresultaten på så sätt att lärarna redovisar sina respektive gruppers resultat enskilt och rektorn frågar läraren varför resultaten ser ut som de gör och vad de kan göra för att förbättra resultaten. Rektorn presenterar förslag på insatser för lärarna inför nästa termin. Därför kommer de förändra analysarbetet gällande kunskapsresultaten genom att en bit in på vårterminen göra en analys tillsammans med lärarna utifrån prognostiserade kunskapsresultat.

Det framgår av intervjuer att rektorn ser till att åtgärder genomförs för att utveckla undervisningen, vilket de intervjuade ger flera exempel på. Eftersom de haft problem med studieron i klasserna har lärarna infört en gemensam lektionsstruktur och köpt in mobilskåp för förvaring av mobiler under lektion, vilket enligt de intervjuade har lett till förbättringar av studieron. För att förbättra närvaron har de sett till att införa en struktur för uppföljning av närvaron. De har även identifierat bekymmer i samband med arbetsplatsförlagt lärande (APL) och de insatser som satts in har enligt rektorn och lärarna lett till att fler elever klarar APL och har även minskat skolfrånvaron. Rektorn och lärarna berättar även om de regelbundna lektionsbesök som rektorn gör, både för att få kunskap om lärarnas undervisning och för att utmana dem i pedagogiska frågor för att utveckla undervisningen. Besöken dokumenteras och följs upp av rektorn.

Jämställdhetsarbete

Vidare visar granskningen att rektorn, till delar, tar ansvar för att ett jämställdhetsarbete genomförs för att främja likabehandling mellan könen. Rektorn

uppgger att eftersom skolenheten endast har ett fåtal flickor/kvinnor finns svårighet i att analysera kunskapsresultat utifrån kön, men att flickorna/kvinnorna har något bättre kunskapsresultat över tid. Rektorn säger att han följer upp jämställdhetsarbetet genom samtal, trygghetsenkäter, skolkonferenser och möten i elevhälsan. Skolan har som avsikt att placera flickorna/kvinnorna i samma klass för att de ska få samhörighet med andra elever av samma kön. Därtill för de regelbundet samtal kring hur de kan göra utbildningen mer attraktiv för flickor/kvinnor då byggbranschen är mycket mansdominerad. I detta arbete samverkar de även med branschorganisationerna som enligt de intervjuade verkar aktivt för att göra byggbranschen mer attraktiv för kvinnor.

Sedan ett par år pågår ett samarbete med föreningen "Jämt i skolan", som kommer till eleverna i år 1 för att samtala om normer och värderingar. Eleverna säger att två personer från "Jämt i skolan" kom vid några tillfällen för att prata om jämställdhet, machokultur, normer och manlighet och att det gett dem vissa tankeställare kring hur man förväntas vara som kille och tjej. Eleverna ger dock uttryck för att det arbete som görs gällande jämställdhet främst är inriktat mot år 1 och ger inga exempel på jämställdhetsarbete i de högre klasserna. Elevhälsan uppgger att även byggbranschen ordnat en kompetensutvecklingsdag om "machokultur" för personalen. Lärarna säger att frågor kring jämställdhet kommer upp i vissa ämnen där de ingår i ämnes- och kursplanerna och eleverna bekräftar att de pratat om jämställdhet i undervisningen i ämnena svenska och naturkunskap.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och utvärdera skolans kunskapsresultat genom att se till att lärarna involveras vid analysen.

Granskningen visar att rektorn regelbundet följer upp och analyserar skolenhetens resultat och ser till att utvecklingsinsatser genomförs i verksamheten och dessa förändras om de inte gett avsedd effekt. För att utveckla detta arbete behöver rektorn dock i högre utsträckning involvera lärarna vid analysen av kunskapsresultaten för att få en ännu bättre förståelse för varför resultaten ser ut som de gör, vilket kan leda till än mer effektiva utvecklingsinsatser som kan öka måluppfyllelsen.

Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen

och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever och dokumenteras.

Framgångsrika skolor, i termer av elevers studieresultat, karaktäriseras av ett skolledarskap där fokus bland annat är på elevers lärande (särskilt kunskapsresultat) och uppföljning av framsteg på skol-, klassrums- och elevnivå. I analys- och utvecklingsarbetet är det centralt att rektorn skapar delaktighet i uppföljningen. När personal och elever upplever sig delaktiga i arbetet sker förankring och ökad förståelse för verksamhetens problem, styrkor och förbättringsarbete. En analys innebär att bryta ner resultatet och studera skillnader och variationer mellan olika elevgrupper och klasser, och mellan program samt mellan ämnen/kurser.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter,

Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas

ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4

Gymnasiegemensamma ämnen

Förordningen (SKOLFS 2010:14) om examensmål för gymnasieskolans nationella program

Ämnesplaner

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering till denna bedömning är att undervisningen i huvudsak är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Lärarna tydliggör för eleverna vad de ska göra på lektionerna och ser till att det blir en variation och balans av aktiviteter. Vidare arbetar lärarna för att se till att eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen. Lärarna visar eleverna att de tror att de kommer att lyckas och ser till att elever får stöd om de riskerar att inte nå målen. Lärarna anpassar innehåll och metoder utifrån elevernas olikheter. Lärarna tydliggör dock sällan vad som är syftet med olika arbetsmoment i undervisningen så att eleverna också ges möjlighet att förstå varför de behöver den kunskap som undervisningen inriktas mot. Vidare ser lärarna i liten utsträckning till att eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt

eget lärande. Eleverna är sällan delaktiga vid planering och utvärdering av undervisningen och får inte tillräckliga möjligheter att reflektera över sitt eget lärande.

Lärarstöd i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen i huvudsak är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd men lärarna förklarar sällan vad syftet är med de olika arbetsuppgifterna. Lärarna och elevhälsan uppger att skolan har kommit överens om en gemensam lektionsstruktur för alla lektioner. Den innebär att lektionens innehåll skrivs på tavlan och lärarna går igenom det med eleverna vid lektionsstart. Vid de observationer Skolinspektionen gör av undervisningen är lärarna tydliga med att förklara för eleverna vad som kommer att hända på lektionen och de moment som står uppskrivna på tavlan, det varierar dock mellan lärarna om de även förklarar syftet med arbetsuppgifterna. Enligt eleverna finns det lärare som både är tydliga med att förklara vad de ska göra och lära sig på lektionerna, men det finns också lärare som inte talar om syftet med arbetsuppgifterna och vad de ska lära sig. Lärarna säger att det är uttalat att de ska förklara syftet återkommande för eleverna, men att de kan bli tydligare med detta och säger att det är lättare att tala om för eleverna vad de ska göra än syftet med uppgifterna.

Eleverna uppger att lektionerna, med några undantag, innehåller en lagom variation av arbetsuppgifter. Vid samtliga lektioner som Skolinspektionen observerar förklarar och instruerar lärarna eleverna så att de snabbt kommer igång med sina arbetsuppgifter. Eleverna är företrädesvis fokuserade på uppgifterna och lektionerna innehåller mestadels en variation av arbetsuppgifter som hänger ihop med varandra. Vid någon lektion förväntas eleverna arbeta med en och samma uppgift enskilt eller tillsammans hela lektionen. Vid denna lektion finns elever som börjar prata om annat och någon elev lämnar salen och återkommer efter en stund. Lärarna ger vid intervju olika exempel på hur de gör för att ge eleverna ett aktivt lärarstöd, såsom att visa på olika sätt för alla hur uppgiften kan lösas om de märker att elever fastnar i uppgifter. De lägger regelbundet ut material på skolans digitala plattform i vilken de kan kommunicera med eleverna även utanför klassrummet och försöker även att lära eleverna att ta hjälp av varandra på lektionerna.

Undervisning utifrån elevernas behov

Granskningen visar vidare att lärarna arbetar för att se till att eleverna utifrån sina behov och förutsättningar stimuleras och utmanas i undervisningen. Eleverna ger uttryck för att deras lärare har höga förväntningar på dem och säger att de allra flesta lärare verkligen kämpar för att eleverna ska förstå innehållet i undervisningen. De anser, med några undantag, att de arbetsuppgifter de får är lagom svåra och att de kan få stöd och hjälp på olika sätt om de har svårt med något ämne. Rektorn och lärarna säger att matematik är ett ämne som elever ofta upplever är svårt och därför

har de förlagt viss matematikundervisning i verkstaden. Detta både för att eleverna ska förstå vad de behöver kunskapen till, vilket kan motivera dem, men även för att utveckla undervisningen i ämnet. Ett sätt att motivera eleverna är att knyta samman praktiska och teoretiska ämnen vilket de intervjuade ger exempel på att de gör ibland, men som rektorn uppger behöver fortsätta utvecklas. Rektorn anser att det kan vara en utmaning att få elever som nöjer sig med ett lägre betyg att vilja nå längre i sin kunskapsutveckling. Därför har de diskuterat mycket kring hur de kan utmana alla elever att vilja nå så långt som möjligt. Enligt elevhälsan anpassar lärarna undervisningen efter elevernas olika behov och det finns många elever som behöver stöd så det blir naturligt att elever får göra på olika sätt. Eleverna kan få olika examinationsformer och hjälpmedel, vilket bekräftas vid elevintervjuer. Elevhälsan säger att genom att skapa ett förebyggande stöd på gruppnivå, via exempelvis den gemensamma lektionsstrukturen och att eleverna har hemklassrum så blir inte det individuella stödet så påtagligt. Specialpedagoger och speciallärare har delat upp ansvaret mellan sig för att ge stöd till olika klasser och mentorer (lärare som är ansvariga för en grupp elever). Lärarna bekräftar vid intervju att de får information från elevhälsan för att kunna möta elevernas olika behov i undervisningen.

Elevernas delaktighet i undervisningen

Emellertid visar granskningen att eleverna i liten utsträckning görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. Enligt eleverna är det ovanligt att de får vara med och påverka planeringen av undervisningen och de får undantagsvis vara med och utvärdera densamma, men säger också att det finns lärare som är väldigt lyhörda för elevernas åsikter om undervisningen. Rektorn uppger att elevernas inflytande över hur undervisningen planeras är ett område de behöver utveckla och lärarna bekräftar att de inte gemensamt fokuserat på hur de kan ge eleverna inflytande vid planering och utvärdering av undervisningen. Enligt lärarna får eleverna göra vissa val i undervisningen och de får även ett indirekt inflytande genom att lärarna är lyhörda och mottagliga för elevernas olika önskemål. Lärarna säger att i yrkesämnena försöker lärarna efter avslutad kurs utvärdera hur det har varit för att kunna göra eventuella förändringar inför nästa grupp, men att de även borde återkoppla det till eleverna.

Lärarna säger att de löpande samtalar med eleverna om deras lärande och i verkstaden blir lärandet extra synligt för eleverna säger de. Enligt lärarna är eleverna delaktiga i resonemang kring sitt lärande i verkstaden genom att de konkret kan se och resonera om vad de lärt. Lärarna arbetar även med "kompisbedömning" när de gemensamt ser hur de utfört en uppgift. Även i teoretiska ämnen får eleverna ibland ge respons på andra elevers arbete och de arbetar även med självbedömning så att eleverna kan bli delaktiga i sitt lärande. Eleverna uppger emellertid att de anser att de sällan samtalar med lärarna om vad de lärt sig och att utvecklingssamtal, då de kan

tala om vad de lärt och behöver utveckla, är frivilliga efter år 1. Vidare anser eleverna att de sällan får besök av sina lärare på praktikplatsen och att de inte samtalar om vad de lärt sig där. Rektorn säger att han inte fått några indikationer på att utvecklingssamtal inte genomförs och lärarna uppger att eleverna erbjuds utvecklingssamtal varje termin, men att det förekommer att elever som är myndiga tackar nej. Enligt lärarna kan det finnas svårigheter med att i vissa fall hinna besöka eleverna på deras praktikplats med den frekvens som de önskar, helst om den ligger långt bort. De genomför dock alltid samtal tillsammans med handledare och elev för att prata om bedömning kring elevens lärande på praktikplatsen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att eleverna i högre grad görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. I detta ingår att tydliggöra för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment i undervisningen.

Granskningen visar att eleverna i alltför liten utsträckning görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. Eleverna är sällan delaktiga vid planering och utvärdering av undervisningen. För att eleverna ska motiveras till lärande behöver lärarna se till att eleverna i högre utsträckning görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. I detta ingår att tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Lärarna behöver i högre grad se till att undervisningen innehåller övningar och frågor där eleverna får möjlighet att reflektera utan ett givet svar och även låta dem reflektera över sitt eget lärande. Vidare visar granskningen att lärarna i liten grad tydliggör för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment i undervisningen så att de ges möjlighet att förstå varför de behöver den kunskap som undervisningen inriktas mot. Genom att eleverna blir medvetna om varför kunskapen är viktig för dem kan de motiveras att lära sig mer.

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Vidare framgår av skollagen att eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande ska informeras om elevens utveckling. Av läroplanen framgår att det inte är tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värden. Undervisningen ska dessutom bedrivas i demokratiska arbetsformer och utveckla elevernas förmåga och vilja att ta personligt ansvar och aktivt delta i samhällslivet. Vidare framgår att läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sitt lärande, läraren ska svara för att

alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Eftersom det ligger i lärarens uppdrag att bedriva undervisningen så att eleverna ges inflytande finns det ingen motsättning mellan elevers rätt till inflytande och att lärare har ansvaret för undervisningen. Däremot är det viktigt att den konkreta utformningen av vad inflytandet omfattar varierar. För att elevers delaktighet och inflytande ska bli en realitet i skolan bör lärare involvera elever på ett konkret sätt i planeringen och utvärderingen av undervisningens innehåll och arbetssätt, och det gäller alla ämnen. Ett vanligt förekommande sätt att låta elever få inflytande i planeringen är att ge eleverna valmöjligheter. Även om fria val kan vara ett sätt att få inflytande på är det inte det enda möjliga sättet. Det är ett problem om det på skolan finns en övertro på elevers förmåga att göra kloka val helt på egen hand. Det finns vissa risker med att ge elever olika valmöjligheter som lärare behöver tänka på och förhålla sig till. Till exempel finns det studier som visar att elever vid yrkesförberedande program som ofta får inflytande i form av att de får många valmöjligheter kring arbetsmetoder och hur de vill visa sina kunskaper främst använder dessa valmöjligheter till att förhandla bort studietid och drar ner på kraven i skolan, vilket blir kontraproduktivt för dessa elevers lärande.¹ Det finns också forskning som tyder på att könssammansättningen på programmen påverkar elevernas demokratierfarenheter, där elever vid mansdominerade program, oavsett om de är yrkes- eller högskoleförberedande, i högre utsträckning tenderar att med läraren förhandla bort sin möjligheter till inflytande över undervisningen.²

När det gäller syftet med lektionen och hur det relaterar till ingående moment/aktiviteter är det viktigt att läraren inte bara har tydliggjort syftet för sig själv. Syftet måste också vara tydligt för eleverna. Syftet ska också vara tydligt genom val av innehåll och arbetssätt under lektionen. I praktiken behöver läraren konkretisera målet med lektionen för eleverna genom att tydliggöra syftet och vilka kunskaper som undervisningen är tänkt att eleven ska kunna utveckla. Detta betyder dock inte att läraren ska redovisa exakt vad som står i examensmålen, ämnesplanen eller kursplanen, eller hänvisa eleverna till att läsa dessa texter själva. Det handlar om att läraren har en så pass tydlig idé om kopplingen att läraren på ett kortfattat och för

¹ Skolverkets webbplats, forskning för skolan, Vilka möjligheter och risker finns med elevinflytande? <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/didaktik/tema-elevperspektiv/vilka-mojligheter-och-risker-finns-med-elevinflytande-1.195587>

² Jormfeldt, J. (2011). *Skoldemokratins fördolda jämställdhetsproblem. Eleverfarenheter i en könsssegregerad gymnasieskola*, Linneaus University Dissertations, 32, Växjö, s 175 f

eleverna lättförståeligt sätt kan förmedla vad eleverna ska lära sig under lektionen och vad de olika aktiviteterna syftar till. Med andra ord ska läraren inte enbart berätta vad eleverna ska göra under lektionen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering till denna bedömning är att skolan arbetar så att utbildningen i huvudsak präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Skolan genomför åtgärder som främjar studiero, bland annat genom att ha en gemensam lektionsstruktur så att lektionsinnehållet är tydligt för eleverna och ha ordningsregler för hur sådant som kan störa undervisningen hanteras. Skolan arbetar även systematisk med att kartlägga tryggheten och lärarna har vanligen ett gemensamt förhållningssätt för att skapa trygghet. Alla elever har dock inte fått kunskap om skolans trygghetsskapande arbete så att de vet vem de ska vända sig till om de själva eller andra blir utsatta för kränkande behandling och hur skolan då agerar.

Studiero

Granskningen visar att utbildningen i huvudsak präglas av studiero. Skolan har under en längre tid arbetat systematiskt för att förbättra studieron och vid samtliga intervjuer uppges att studieron, men några undantag, oftast är god. Enligt lärarna och elevhälsan har inköp av mobilskåp, i vilka eleverna låser in sina mobiler under lektionstid, inneburit en avsevärd förbättring av studieron. De intervjuade uppger även att den gemensamma lektionsstrukturen är ett effektivt sätt att skapa studiero, eftersom det gör att eleverna kommer igång med sina arbetsuppgifter och bibehåller sin koncentration på dessa. Det finns dock elever som vid intervju säger att vid vissa lektioner är studieron ett problem. Eleverna berättar att vid sådana lektioner är lärarna inte lika konsekventa med att ordningsreglerna kring mobiltelefoner följs och

det förekommer att elever stör mycket utan att lärare utvisar dem. Detta påverkar enligt eleverna undervisningen på ett negativt sätt. Eleverna känner inte igen att de skulle ha varit delaktiga vid framtagande av ordningsregler och elevhälsan säger att årets elever inte varit det.

Vid de lektioner Skolinspektionen observerar synes relationerna mellan lärare och elever vara goda och det råder studiero. Flera intervjuer bekräftar att det också är så lektionerna brukar vara. Om någon elev säger något olämpligt påpekar läraren detta för eleven vid de observerade lektionerna och elever som kommer för sent välkomnas och det stör inte märkbart flödet i undervisningen. Elevhälsan uppger att lärarna under mentorstid regelbundet pratar med eleverna om tryggheten och studieron. Varje dag gör eleverna en kortare enkät i verkstäderna för att summera vad som varit bra och mindre bra under dagen, såsom att passa tider, hålla ordning och vad de ska tänka på nästa dag. I verkstaden och i samband med APL förs många samtal med eleverna kring beteende och bemötande, enligt lärarna. Motsvarande görs vid mentorstid en gång per vecka i de teoretiska ämnena säger lärarna.

Trygghet

Granskningen visar att skolan arbetar för att utbildningen ska vara trygg, men eleverna har inte fått kunskap om skolans trygghetsskapande arbete så att de vet vem de ska vända sig till om de själva eller andra blir utsatta för kränkande behandling och hur skolan då agerar. Elevhälsan uppger att eleverna i år 1 nyligen har fått svara på frågor kring vad som är viktigt för att skapa trygghet och studiero i klassrummet. Deras svar ska sammanställas för att se hur strukturer kan skapas gemensamt för hur skolan ska arbeta vidare för att främja trygghet och studiero. Elevhälsan säger att skolan även kartlägger tryggheten via skolkonferenser där elever är representerade. Eleverna har i samband med dessa uttryckt att de blir sedda av de vuxna och att det innebär trygghet att de vuxna är tillgängliga och om något händer tar lärarna tag i det direkt. Enligt eleverna gör de många enkäter om trygghet, men de anser att lärarna delvis agerar olika. Eleverna känner inte till att elevernas språkbruk har kartlagts, men att elever kan ge varandra nedlåtande tillmälen, även sexistiska. Om lärarna hör att en elev säger något olämpligt säger de till, menar eleverna, men det kan även förekomma att lärare inte reagerar. Eleverna uppger att de inte har fått information om vem de ska vända sig till om de ser att någon, eller de själva blir utsatta för kränkande behandling. Några elever säger vid intervju att rektorn berättat för dem vad som händer om någon blir utsatt för kränkningar, men alla intervjuade elever har inte fått denna information. Eleverna tillägger dock att deras mentorer är mycket noga med trivsel och arbetsro. Lärarna uppger att rektorn har en förväntan, som är tydliggjord, om vikten av att skapa goda relationer med elever. Av flera intervjuer framkommer att det finns ett

gemensamt förhållningssätt av att alltid hälsa på varandra i korridorerna och innan lektionen börjar brukar lärarna sitta ned tillsammans med eleverna för att samtala lite.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att eleverna informeras om skolans arbete med att skapa trygghet. I detta ingår att de får veta till vem de ska vända sig om de själva eller andra blir utsatta för kränkande behandling och hur skolan arbetar när de får information om kränkningar.

Granskningen visar att skolan arbetar så att utbildningen i huvudsak präglas av trygghet så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Skolan har strukturer för att kartlägga tryggheten och lärarna arbetar systematiskt för att skapa trygghet. I detta arbete behöver rektorn dock se till att eleverna ges kunskap om skolans arbete för att skapa trygghet så att de vet vem de ska vända sig till om de själva eller andra blir utsatta för kränkande behandling och hur skolan då agerar, även i samband med praktik.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Enligt läroplanen ska alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling aktivt motverkas. Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och vidta nödvändiga åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Skolinspektionen rekommenderar skolan att se till att eleverna får information om hur de ska agera om de själva eller andra blir utsatta för kränkande behandling och hur skolan då agerar. På så sätt kan även kränkningar förebyggas. Med ett förebyggande arbete avses mer aktiva insatser som har en koppling till de behov av att stärka trygghet som kan finnas på den aktuella skolan. För att alla elever ska kunna känna sig trygga både i och utanför klassrummet i skolan samt under aktiviteter som sker utanför skolan, exempelvis arbetsplatsförlagt lärande, behöver skolan arbeta förebyggande med dessa frågor.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25 a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betygssättning ges i hög utsträckning.

Sammanfattande motivering till bedömningen är att rektorn analyserar eventuella skillnader i betyg i olika kurser och mellan resultat på nationella kursprov och kursbetyg. Vid avvikelser för rektorn, vid behov, samtal med betygssättande lärare. Rektorn ser till att förutsättningar finns för lärare att samverka kring bedömning och betygssättning och att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg.

Granskningen visar att skolan under en tid arbetat med likvärdighet i bedömning och betygssättning. Rektorn uppger att skolans elever har högre betyg i yrkeskurserna än i de gymnasiegemensamma kurserna. Rektorn har analyserat skillnaderna i betyg mellan ämnen och kurser tillsammans med en rektorskollega på Bräckegymnasiet, men har inte presenterat skillnaderna för lärarna. Rektorn säger att analysen har visat att det skiljer sig något i betyg mellan lärare i samma ämne och har tolkat det som att det inte varit likvärdigt. Därför har rektorn sett till att det nu finns förutsättningar för lärarna att sambedöma och samplanera. Det har också förekommit att rektorn, på förekommen anledning, samtalat med lärare kring skillnader i betygssättning. Rektorn säger att de nationella proven rättas anonymt och att samvariationen mellan betyg och provbetyg ofta är god.

Ett utvecklingsarbete pågår kopplat till Skolverkets allmänna råd kring bedömning och betygssättning, vilket lärarna uppger att de tagit del av och fört gemensamma diskussioner kring. Lärarna beskriver att de planerar undervisningen gemensamt i ämneslagen och de har även fokuserat på bedömningsfrågor vid samtalen i lärgrupperna då de arbetar över ämnesgränserna. Lärarna uppger att elever generellt får högre betyg i yrkeskurserna än i de gymnasiegemensamma kurserna då de är särskilt motiverade i dessa och lärarna har många diskussioner emellan för att kalibrera sina bedömningar. De säger att det är svårt att hitta utbildningsmaterial som stöd för bedömning i yrkesämnen, men för samtal i ämnesgrupperna kring bedömningsfrågor. De arbetar med sambedömning av elevernas prestationer i flera

ämnen och uppger att de vanligen gör samma bedömningar och om de har olika uppfattningar diskuterar de kring det. Lärarna anser att de har ett bra arbete för att sätta likvärdiga betyg inom skolan men att de skulle kunna utveckla arbetet ytterligare genom samverkan med någon annan skola. I den dokumentation Skolinspektionen tagit del av beskrivs att prov skapas gemensamt i ämneslagen så att betygssättningen blir så likvärdig som möjligt mellan lärare och klasser. Vidare framgår att lärarna aldrig rättar sina egna klassers nationella prov.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Enhetschef
Signerat av: Helena Boëthius

X Kristina Svensson

Föredragande
Signerat av: Kristina Svensson

I handläggningen av ärendet har även utredare Matilda Yvede medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 12 och 13 mars 2019. Besöket genomfördes av Kristina Svensson och Matilda Yvede.

Bräckegymnasiet 2 är en av fyra gymnasieenheter vid Bräckegymnasiet. Två av gymnasieenheterna erbjuder det nationella bygg- och anläggningsprogrammet (BA). Samtliga enheter erbjuder introduktionsprogram. Bräckegymnasiet 2 har 176 elever på bygg- och anläggningsprogrammet och 16 elever på introduktionsprogrammet programinriktat individuellt val (IMPRO). Skolan är belägen på området Lindholmen på Hisingen i Göteborgs kommun.